

ปัจจัยที่มีผลทำให้นักเรียนไทยไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Factors that make Thai students unable to use English effective communication

กำพล สุกันโท^๑

บทคัดย่อ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญมากในแทบทุกด้านในยุคปัจจุบันและจะยิ่งเพิ่มทวีคูณความสำคัญมากขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอน อาจจะมีพูดได้ว่านักเรียนคนไทยไม่รู้ภาษาอังกฤษหรือไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ จะมีความยากลำบากหลายอย่าง เช่น หางานทำยาก สอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงก็ยาก ทำมาค้าขายกับชาวต่างชาติยิ่งทำไม่ได้เลย

ด้วยเหตุนี้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญและเพิ่มทวีคูณขึ้นหลายเท่าตัว มีการแข่งขันกันหลายรูปแบบในด้านภาษาอังกฤษ เรามักจะได้รับทราบข้อมูลว่าเด็กไทยไม่เก่งภาษาอังกฤษ เช่น ข้อมูลจากการสอบโทเฟล (TOEFL) ของศูนย์ทดสอบทางการศึกษา (EDUCATION TESTING SERVICE) ของสหรัฐอเมริกาพบว่าประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศหรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า โทเฟล อยู่ในอันดับที่ 8 ของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (ASEAN) สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย พม่า เวียดนาม และลาว ตามลำดับ

มีข้อมูลหลายแห่งได้พูดถึงปัจจัยที่ทำให้นักเรียนไทยพูดภาษาอังกฤษไม่ได้หรือไม่เก่งภาษาอังกฤษ บ้างก็ให้ข้อมูลว่า ประเทศไทยไม่ได้เป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ บ้างก็ว่าเด็กไทยไม่ได้เรียนตั้งแต่พื้นฐาน บ้างก็ว่าเด็กไทยเรียน

ผู้เขียนได้ศึกษาและสรุปปัจจัยที่ทำให้นักเรียนไทยไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น พื้นฐานวัฒนธรรมไทย คือ นักเรียนไทยส่วนใหญ่เติบโตในโรงเรียนที่มีการสื่อสารแบบทางความกลัวไม่กล้าแสดงออก คือ ความกลัวไม่กล้าแสดงออกนี้เป็นปัจจัยสืบเนื่องมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมกล่าวคือ กลัวเสียหน้า เสียชื่อ เสียเครดิต ไม่มั่นใจในความคิดและฝีมือของตัวเอง ทุกคนในห้องเรียนไม่ยอมถาม ไม่ยอมตอบคำถามในห้องเรียนต่อหน้าเพื่อนกลัวตอบผิด เป็นต้น

คำสำคัญ: หลักธรรม, การพัฒนาภาวะผู้นำ, ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

Nowadays, English has evolved into the world language of the world or become English as an International Language from the influence of the United States in politics, education, trade and the development of technology media as can be seen, 80 percent of the information on the Internet is in English. So people turn to learn or use English to communicate with people around the world as well as communicate in the country.

^๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

There are many information about the factors that make Thai students unable to use English effective communication. Some sources said that Thailand was a colony of any foreign city. Some sources said that Thai children learn only grammar such as Thai cultural background is that most Thai students grow up in one-way communication schools.

Focusing on grammar; the English teaching system is not effective because most of teachers teach only grammar and vocabulary, they do not teach on conversation. Thai students like to translate and focus on the grammar when they are speaking.

Unnatural teaching; teachers teach English by using learning process which unnatural teaching of language, firstly learning any language should teach listening, speaking, reading and writing, respectively, but teachers teach reading, writing, listening and speaking. The students themselves have not yet heard what this native speaker says the word and how to pronounce the word.

Key words: Principle, Leadership development, Secondary school administrators

บทนำ

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาระดับสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญในการที่จะบริหารงานในโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ ราชกิจจานุเบกษา (๒๕๕๓:๖๒)โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาลำดับการศึกษา ชั้นที่ ๓ ถัดจากระดับ ปฐมวัย ประถมศึกษา โดยการศึกษาในชั้นนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านวิชาการและวิชาชีพให้เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม การศึกษาระดับนี้ใช้เวลาเรียนสามปี โดยผู้เรียนจะมีอายุระหว่าง ๑๒ - ๑๗ โดยผู้เรียนจบในระดับมัธยมศึกษาสามารถไปประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ หรือศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนเลือกเรียนกลุ่มวิชาการหรือวิชาชีพตามความถนัดของตนเอง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายผู้เรียนสามารถเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนชื่นชอบเพื่อยึดเป็นอาชีพได้ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๕๙:๖-๙)การบริหารโรงเรียนมัศึกษามีการแบ่งเป็นเขตมัธยมศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาว่าด้วยเรื่องกำหนดเขตพื้นที่มัธยมศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ความว่า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่๓)พ.ศ.๒๕๕๓และมาตรา๘ และมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ รัฐมนตรีว่ากระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษาเมื่อคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๔๒ เขต การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้บริหารจะต้องมีลักษณะของการบริหารแบบมืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถสูงสามารถบริหารโรงเรียนให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย เพราะเชื่อว่าจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปรากฏส่วนใหญ่จะอยู่ที่คุณภาพทางการศึกษาซึ่งวัดจากผลการสอบระดับประเทศ การพัฒนาทักษะด้านภาษาก็ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเทศในเอเชีย ปัญหา

ใหญ่ของการศึกษา คือ ครูอาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องปฏิรูปให้มีความเป็นนักวิชาการและผู้นำเพิ่มขึ้น ปฏิรูปการพัฒนาการคัดเลือกและให้ผลตอบแทนผู้บริหารสถาบันและครู อาจารย์ ที่มี ความรู้ความสามารถ ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ทักษะแบบคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ประยุกต์ใช้ เป็น สามารถแก้ปัญหา เรียนรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง มีความ เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ ที่มีขีดความสามารถแข่งขันกับคนอื่น ๆ และประเทศอื่น ๆ ได้ เพิ่มขึ้น ปฏิรูปโรงเรียน ๓ หมื่นกว่าแห่งทั่วประเทศให้มีคุณภาพสูงขึ้น ใกล้เคียงกับ โรงเรียนชั้นนำที่มีชื่อเสียง ประชาชนเข้าใจเรื่องความสำคัญของปฏิรูปการศึกษาต้อง พยายามทำให้ทั้งชนชั้นนำและประชาชนทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจ ความจำเป็นของการ ปฏิรูประบบการจัดการศึกษาที่ต้องก้าวข้ามระบบราชการแบบรวมศูนย์ อำนาจนิยม ขาดการตรวจสอบจากภาคประชาชน เป็นการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาที่มีภาคีหลายฝ่ายเข้ามาร่วมรับผิดชอบอย่างเป็นประชาธิปไตย และ สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศได้เพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคือผู้ดูแลหรือบริหารงานโรงเรียน ในการศึกษาที่ใช้เวลาเรียนสามปี โดยผู้เรียนจะมีอายุระหว่าง ๑๒ - ๑๗ โดยผู้เรียนจบในระดับมัธยมศึกษาสามารถไปประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ หรือศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนเลือกเรียนกลุ่มวิชาการหรือวิชาชีพตามความถนัดของตนเอง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายผู้เรียนสามารถเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนชื่นชอบเพื่อยืดเป็นอาชีพได้ การบริหารโรงเรียนมัศึกษามีการแบ่งเป็นเขตมัธยมศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาว่าด้วยเรื่องกำหนดเขตพื้นที่มัธยมศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓จึงกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๔๒ เขต การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้บริหารจะต้องมีลักษณะของการบริหารแบบมีอาชีพที่มีความรู้ความสามารถสูงสามารถบริหารโรงเรียนให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย เพราะเชื่อว่าจะดีมีคุณภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ

๑. หลักธรรมที่จะนำพาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำ

ผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้อง เหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กร ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ และ คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร และการบริหารที่จะสามารถทำให้เกิดภาวะผู้นำของผู้บริหารได้ ให้สามารถปฏิบัติงานตามที่ตนมอบหมายด้วยความสมัครใจอย่างเต็มความสามารถ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต)(๒๕๕๑:๑๘๗) ได้พูดถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จึงได้นำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับหลักการประสานงาน การมีน้ำใจไมตรี การสงเคราะห์หมู่ชน และหลักการวางตนหรือตั้งตนอยู่ในธรรม มาประยุกต์เข้ากับภาวะผู้นำ คือ หลักสังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย (๑) ทาน การมีน้ำใจไมตรี มีความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน ช่วยเหลือกัน(๒) ปิยวาจา การมีวาจาไพเราะสุภาพอ่อนหวาน ผูกสมานสามัคคี และสร้างขวัญกำลังใจ (๓) อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์เพื่อส่วนรวมสงเคราะห์ผู้อื่น การแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม (๔) สมานัตตา การวางตนที่เหมาะสม มีความเสมอต้นเสมอปลาย วางตนตั้งอยู่ในธรรม ซึ่งหลักสังคหวัตถุ ๔ นี้ เป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นหลักการสงเคราะห์ประชาชนของนักปกครอง นอกจากนั้นในพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเล่มที่ ๒๔ (ไทย) (๒๕๓๙:๒๙๒) ได้พูดถึงหลักธรรมสัปปุริสธรรม ๗ ประกอบด้วย (๑)อัมมัญญ (ผู้รู้จักเหตุ) (๒)อัตถัญญ (ผู้รู้จักผล) (๓)อัตถัญญ (ผู้รู้จักตน) (๔)มัตถัญญ (ผู้รู้จักประมาณ) (๕)กาลัญญ (ผู้รู้จักกาล) (๖)ปริสสัญญ (ผู้รู้จัก

บริษัท) และ(๗)บุคคลัญญ (ผู้รู้จักบุคคล) ที่จะนำมาใช้การบริหาร ๔ ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านบริการงานบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานทั่วไป ตามหลักปฐิธธรรมในพระพุทศศสนามี หลักธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานได้หลายประการ

พระธรรมโกศจารย์(ประยูร ธมมจิตโต) (๒๕๔๙: ๓๘-๓๙) กล่าวถึงภาวะผู้นำที่เป็นผู้บริหารไว้ว่า นักบริหารจะทำหน้าที่สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ถ้ามีคุณลักษณะ ๓ ประการ ดังที่พระพุทศเจ้าตรัสไว้ในพุทศยปาปณิกสูตรดังนี้ คือ

๑.จักขุมา มีปัญญามองการไกล เช่น ถ้าเป็นพ่อค้าหรือนักบริหารธุรกิจนั้นจะต้องรู้ว่าสินค้าไหนได้ราคาถูก แล้วนำไปขายที่ไหนจะได้ราคาแพงสมนี้ต้องรู้ว่าหุ้นจะขึ้นหรือจะตก ถ้าเป็นนักบริหารทั่วไปต้องสามารถวางแผนและฉลาดในการใช้คนคุณลักษณะข้อแรกนี้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Conceptual Skill ความชำนาญในการใช้ความคิด

๒.วิรูโร การจัดฐระได้ดี มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น พ่อค้าเพชร ต้องคูกอกว่าเป็นเพชรแท้หรือเพชรเทียม แพทย์หัวหน้าคณะผ่าตัดต้องเชี่ยวชาญการผ่าตัดคุณลักษณะ Technical Skill ความชำนาญด้านเทคนิค

๓.นิสสยสัมปนโน การพึ่งพาอาศัยคนอื่นได้ เพราะคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี เช่น พ่อค้าเดินทางไปค้าขายต่างเมืองก็มีเพื่อนพ่อค้าในเมืองนั้นๆให้ที่พักอาศัยหรือให้กู้ยืมเงิน เพราะมีเครดิตดี นักบริหารที่ดีต้องผูกใจคนไว้ได้ คุณลักษณะที่สามนี้สำคัญมาก “ นกไม่มีขน คนไม่มีเพื่อน ขึ้นสู่ที่สูงไม่ได้ ” ข้อนี้ตรงกับคำว่า Human Relation Skill คือ ความชำนาญด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะของผู้นำ ๑๔ ประการคือ

๑.ลักษณะท่าทางหรือการวางตัว(Bearing) การสร้างควมประทับใจในเรื่องท่าทางการวางตัวและควมประพตให้ยอยู่ในระดับสูงสุดเป็นที่นิยมของผู้อื่นตลอดเวลาที่มีความสุภาพนุ่มนวลหลีกเลี่ยงการพุดด้วยถ้อยคำหยาบคายหรือเหยียดหยามผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีความสง่าผ่าเผย ควบคุมตนเองได้ทั้งในการปฏิบัติตามและอารมณ์ ต่างกายสะอาดเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

๒.ควมกล้าหาญ (Courage) การบังคับให้อยู่ในความสงบไม่เกรงกลัวว่าจะเกิดอะไรขึ้นไม่สะทกสะท้านหรืออ่อนไหว กล้าทำ กล้าพุด กล้ายอมรับหรือคำติเตียน เมื่อควมผิดพลาดหรือบกพร่องยึดมั่นในสิ่งที่ถูกที่ควร

๓.ควมเด็ดขาด(Decisiveness) ความสามารถในการตกลงใจโดยฉับพลันและประกาศข้อตกลงใจอย่างเอาจริง และชัดเจนโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงต่างๆนำประสพการณ์ของตนเองและบุคคลอื่นอย่างมีเหตุผลและมีความมั่นใจในลักษณะรวดเร็วถูกต้อง และทันเวลา

๔.ควมไว้นือเชื่อใจ (Dependability) การได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่หรืองานที่มอบหมายได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด ด้วยควมคล่องแคล่ว ว่องไวเฉลียวฉลาดกระทำอย่างเต็มความสามารถและพิถีพิถัน เป็นคนตรงต่อเวลา ไม่กล่าวคำแก้ตัวมีความตั้งใจและจริง

๕.ควมอดทน(Endurance) พลังทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งวัดได้จากขีดความสามารถในการทนต่อควมเจ็บปวด ความเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า ความยากลำบาก ความเคร่งเครียด งานหนัก รวมถึงควมอดทนต่อสถานการณ์ที่บีบคั้น

๖.ควมกระตือรือร้น(Enthusiasm) การแสดงออก สนใจ และมีความจดจ่อต่อการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ทำงานด้วยควมร่าเริงและคิดแต่แง่ดีเสมอ

๗.ควมริเริ่ม(Initiative) เป็นผู้รู้จักใช้ความคิดในการปฏิบัติงาน มีความพร้อมเริ่มหาวิธีลงมือปฏิบัติทำงานโดยไม่มีคำสั่งให้ปฏิบัติ หรือการแสวงหาแนวทางในการปฏิบัติงานใหม่ๆเพื่อเพิ่มประสพธิภาพในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น และพร้อมมุ่งปฏิบัติงานทันที

๘. ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) ความเที่ยงตรงแห่งอุปนิสัยและยึดมั่นอยู่ในหลักแห่งศีลธรรมอันดีงามเป็นคุณสมบัติของการรักความจริง รักชาวจากสัตว์ตลอดเวลา คำพูดทุกคำต้องถูกต้องเป็นจริงทั้งเรื่องงานหรือส่วนตัว ยึดหยัดในเรื่องที่ถูกต้อง และสำนึกในหน้าที่งานของตน

๙. ความพิถีพิถัน (Judgment) คุณสมบัติในการใคร่ครวญโดยใช้เหตุผลตามหลักตรรกวิทยา เพื่อให้ได้มูลความจริงและหนทางแก้ไขที่น่าจะเป็นไปได้นำมาใช้ในการตกลงใจได้ถูกต้อง

๑๐. ความยุติธรรม (Justice) การไม่ลำเอียง มีความเที่ยงตรงไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มีความเสมอต้นเสมอปลายในการบังคับบัญชา ความมอบรางวัลและมีบทลงโทษแก่ผู้ที่กระทำผิด การไม่มีอคติต่อเชื้อชาติ ศาสนา บุคคล และกลุ่มบุคคล มีความเที่ยงธรรม

๑๑. ความรอบรู้ (Knowledge) ขาวสาร ความรู้ในวิชาชีพของตนและความเข้าใจผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากความรู้ในวิชาชีพ ควรทราบเหตุการณ์ภายในและภายนอกประเทศ

๑๒. ความจงรักภักดี (Loyalty) คุณสมบัติของบุคคลที่มีจิตใจเชื่อมั่น และยึดมั่นต่อประเทศชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ต่อหน่วยต่อผู้บังคับบัญชา ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆควรหาทางช่วยเหลือให้คำตอบ ถูกกล่าวหาอย่างไม่เป็นธรรม รวมถึงการไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้บังคับบัญชาของตนเองต่อหน้าผู้ใต้บังคับบัญชา

๑๓. ความรู้จักกาลเทศะ (Tact) ความสามารถในการปฏิบัติตนกับบุคคลอื่นโดยไม่เกิดความขุ่นข้องหมองใจ ไม่ก่อให้เกิดศัตรูหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อกันในทัศนะของบุคคลทั่วไป กาลเทศะ ในการเลือกใช้คำพูดหรือกระทำการสิ่งใดควรถูกต้อง เหมาะสมแก่กาลเวลาสถานที่ ความสุภาพอ่อนโยน

๑๔. ความไม่เห็นแก่ตัว (Settleness) การไม่ฉวยโอกาสตักตวงความสุขความสะดวกสบาย ความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองโดยไม่ทำให้อื่นเดือดร้อนหรือผลประโยชน์ การแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ให้กับผู้ขาดแคลน ยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อปฏิบัติงานดีเด่นหรือให้ความช่วยเหลือตามสมควร

๒. ความหมายของภาวะผู้นำ

กวี วงศ์พุมิต (๒๕๔๒:๒) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ ดังนี้ ภาวะผู้นำ (Leadership) หรือการเป็นผู้นำ ในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการบริการ หรือผู้นำ โดยตรงกล่าวว่า ภาวะผู้นำตามการวิเคราะห์ศัพท์ มีความหมายที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) ความสามารถของหัวหน้าที่จะต้องเป็นผู้นำ คือหัวหน้าต้องมีความสามารถในการนำลูกน้อง จะต้องเป็นผู้สามารถชี้แนวทางหรือกำหนดมรรควิธีอันเหมาะสม ถูกต้อง เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ ๒) ความสามารถของหัวหน้าที่จะต้องเอาชนะจิตใจลูกน้องได้แก่ ความภักดี ต่อหัวหน้า และความร่วมมือร่วมใจของบรรดาผู้ใต้บังคับบัญชา ที่จะปฏิบัติงานหลักในทางรัฐศาสตร์จึงตั้งว่า “ความสำเร็จของงานนั้น” อยู่ที่เอกภาพของการทำงานและการที่จะเกิดเอกภาพในการปฏิบัติการได้นั้นส่วนใหญ่อยู่ที่ความรู้สึกของบรรดาลูกน้องทั้งมวลที่มีพันธะทางใจอยู่ต่อผู้เป็นหัวหน้า ๓) ความสามารถของหัวหน้าที่จะต้องฟันฝ่าอุปสรรคในการทำงานซึ่งอยู่กับบุคลิกภาพของผู้ที่เป็นหัวหน้าเอง ที่จะต้องเป็นคนรู้จักเปลี่ยนแปลงและปรับตัวเองให้เข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องมีศักยภาพต่อหัวหน้าที่แสดงให้เขาว่าจะทำงานให้สำเร็จได้อย่างไร แม้มีอุปสรรคก็ช่วยแก้ไขจนบรรลุเป้าหมาย และอำนาจ ปันยารชุน (๒๕๔๐:๓๗) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำ ว่า หากมีในบุคคลใดแล้วจะทำให้ผู้อื่นอยากทำตามโดยสมัครใจ ไม่จำเป็นต้องสั่งการเพราะความเป็นผู้นำไม่ได้มาจากการอุปโลกน์หรือแต่งตั้งตนเอง แต่ต้องเกิดจากการที่มีผู้อื่นเขารู้สึกว่าเราเป็นผู้นำ ดังนั้น คุณสมบัติของภาวะผู้นำที่ยั่งยืนได้แก่ความรู้สึกรับผิดชอบไม่ควร โดยมิคุณธรรม จริยธรรมเป็นเครื่องควบคุม ผู้นำมีความสามารถให้ผู้อื่นคล้อยตามความสามารถในการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจได้แค่คำพูดในสิ่งที่จริง ความเป็นผู้ยึดมั่นในหลักการ มีระบบการคิด และการบริหารที่มี

วิสัยทัศน์ จะต้องคิดแบบที่ละก้าวแต่ต้องคิดครบทั้งกระบวนการและรู้จักคาดคะเน ความเป็นนักวิชาการรู้จักหาความรู้และพึ่งพาความรู้ทางวิชาการอย่างแท้จริง

๓. ความสำคัญของภาวะผู้นำ

การบริหารงานในสถานศึกษา มีส่วนประกอบหลายอย่าง ซึ่งการบริหารจัดเป็นส่วนสำคัญขององค์กร ทำให้องค์กรนั้นดำเนินไปด้วยความเจริญรุ่งเรืองไม่มีปัญหา และทำให้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ สิ่งสำคัญที่เป็นสิ่งที่จะทำให้งานมีประสิทธิภาพและจะขาดไม่ได้คือผู้นำผู้บริหาร หรือหัวหน้า หรือผู้ที่มีหน้าที่บังคับบัญชาขององค์กรนั้น ๆ ดังที่ สะอาด ราชเฉลิม(๒๕๔๑:๑๐) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารหรือผู้นำจะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำนั้น ๆ การดำเนินกิจการหรือการเปลี่ยนแปลงสิ่งใด ๆ ในองค์กรเกิดจากสมาชิกคนใดคนหนึ่ง ใช้อิทธิพล หรืออำนาจที่มีอยู่จูงใจให้สมาชิกซึ่งเป็นผู้ตามในขณะนั้น เกิดความศรัทธายอมรับและพร้อมที่จะร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ ความสำคัญของภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำ หรือความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั้นมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ในอันที่จะดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างมากความล้มเหลวขององค์กรต่าง ๆ ที่เป็นมา สืบเนื่องมาจากผู้นำมีหลายแบบแล้วแต่จะเลือกใช้แบบใดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การเลือกแบบภาวะผู้นำควรคำนึงถึงผู้ใต้บังคับบัญชา สถานการณ์และบุคลิกภาพของผู้นำเอง

Bateman & Carl (1990:480) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำว่า สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่ขึ้นต้นอยู่กับภาวะผู้นำการบริหารองค์กรจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความแตกต่างกันในการปฏิบัติขององค์กรก็ตาม แต่ปัจจุบันภาวะผู้นำกำลังเป็นสิ่งที่ขาดแคลนมากไปเกือบทุกองค์กร

บทสรุป

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญเป็นผู้นำในสถานศึกษาที่จะนำพางานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรได้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำการพัฒนภาวะผู้นำต้องมีวิธีการหรือกลยุทธ์ที่ดีจึงจะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการบริหาร เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวทาง หลักการและมาตรฐานการศึกษา การบริหารโดยองค์คณะบุคคล การประเมินภายในและการประเมินภายนอก รวมทั้งการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นมืออาชีพ และเป็นผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำ (Leadership) หรือการเป็นผู้นำ ในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการบริการ ความหมายของภาวะผู้นำ (Leadership) หรือการเป็นผู้นำ ในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการบริการ แม้มีอุปสรรคก็ช่วยแก้ไขจนบรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำ หากมีในบุคคลใดแล้วจะทำให้ผู้อื่นอยากทำตามโดยสมัครใจ ไม่จำเป็นต้องสั่งการเพราะความเป็นผู้นำไม่ได้มาจากการอุปโลกน์หรือแต่งตั้งตนเอง แต่ต้องเกิดจากการที่มีผู้อื่นเขารู้สึกว่าเราเป็นผู้นำ คุณสมบัติของภาวะผู้นำที่ยั่งยืนได้แก่ความรู้สึกรับผิดชอบผู้ควรไม่ควร โดยมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นเครื่องควบคุม

การบริหารงานในสถานศึกษามีงานสำคัญที่ต้องดำเนินการบริหารจัดการ ๔ งาน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานทั่วไป ตามหลักปรัศธรรมในพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานได้หลายประการ ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจผู้ร่วมงาน และนำสัปปุริศธรรม ๗ มาพัฒนางานงานทั้ง ๔งาน รวมทั้ง ใช้หลัก ทุติยปาปณิกสูตร มาพัฒนาภาวะผู้นำ การบริหารจัดการเป็นส่วนสำคัญขององค์กร ทำให้องค์กรนั้นดำเนินไปด้วยความเจริญรุ่งเรืองไม่มีปัญหา และทำให้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ สิ่งสำคัญที่เป็นสิ่งที่จะทำให้งานมีประสิทธิภาพและ

จะขาดไม่ได้คือผู้นำผู้บริหาร หรือหัวหน้า หรือผู้ที่มีหน้าที่บังคับบัญชาขององค์กรนั้น ๆ ผู้บริหารหรือผู้นำจะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำนั้น ๆ การดำเนินกิจการหรือการเปลี่ยนแปลงสิ่งใด ๆ ในองค์กรเกิดจากสมาชิกคนใดคนหนึ่ง ใช้อิทธิพล หรืออำนาจที่มีอยู่จูงใจให้สมาชิกซึ่งเป็นผู้ตามในขณะนั้นเกิดความศรัทธายอมรับและพร้อมที่จะร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จได้

สังคมในโรงเรียนปัจจุบันเป็นสังคมที่ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำในการบริหารงานองค์กรจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนหรือมีภาวะผู้นำในการนำทางในการปฏิบัติขององค์กรก็ตาม แต่ปัจจุบันภาวะผู้นำกำลังเป็นสิ่งที่ขาดแคลนมากไปเกือบทุกองค์กรจึงหาหลักธรรมมาเป็นเครื่องมือพัฒนา

บรรณานุกรม

- กวี วงศ์พิศ, (๒๕๔๒). **ภาวะผู้นำ** (พิมพ์ครั้งที่ ๕). กรุงเทพมหานคร : ปิเค อินเทอร์เน็ต จำกัด.
- อานันท์ ปันยารชุน, (๒๕๔๐). **ภาวะผู้นำความสำคัญต่ออนาคตไทย**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ไทย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (๒๕๓๙). **พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระสูตรตันตปิฎก ๑๖**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (๒๕๔๙). **พุทธวิธีในการบริหาร**. ราชกิจจานุเบกษา, (๒๕๕๓). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา, เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๙๘ , ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๓.**
- สะอาด ราชเฉลิม, (๒๕๔๑). **แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิษฐ์ .** วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา สำนักงานวิชาการ เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, (๒๕๕๙). **สภาวะการศึกษาไทย ๒๕๕๓/๒๕๕๘ จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ ๒๑ได้อย่างไร**, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), (๒๕๕๑). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๖**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Bateman. T.S,& Cart, P.Z. **Management : Function and strategy**. Boston : Irwin. 1990